

W. G. van de Hulst

GROTE BERTUS

en

KLEINE BERTUS

v.d. Hulst '24

VOOR ONZE KLEINEN

10

A black and white line drawing illustration. At the top, two birds are perched on the upper corners of a large rectangular sign. The sign contains the title 'GROTE BERTUS EN KLEINE BERTUS' in large, bold, sans-serif capital letters. Below the title, it says 'door W. G. VAN DE HULST' and a large '10'. Underneath that, it reads 'Met tekeningen van W. G. van de Hulst Jr.', 'Dertiende druk 153e t/m 164e duizend', and 'UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH B.V. - NIJKERK' followed by 'ISBN 90 266 4242 3'. The sign is held up by several children. On the left, a boy in a light-colored shirt and dark pants holds the sign. Behind him, another child is partially visible. On the right, a girl in a light-colored dress holds the sign. At the bottom of the sign, the legs and feet of several children are visible, suggesting they are walking together. In the foreground, a small, fluffy cat is sitting and looking towards the viewer.

GROTE BERTUS EN KLEINE BERTUS

door
W. G. VAN DE HULST

10

Met tekeningen van W. G. van de Hulst Jr.

Dertiende druk
153e t/m 164e duizend

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH B.V. - NIJKERK

ISBN 90 266 4242 3

1. Wat was er gebeurd?

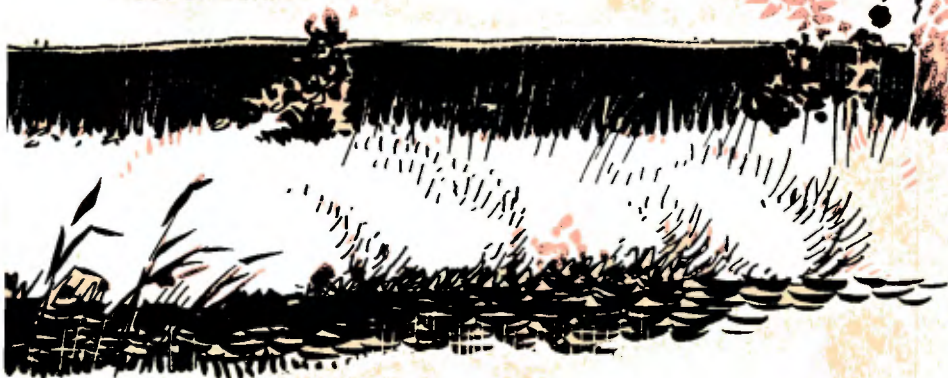
Er was eens een jongetje.

Een boerenjongetje.

Hij had dikke, rode wangen; — en vriendelijke ogen... Hij was ook wel een beetje verlegen.

Dat jongetje zat voor het open raam.

Heel alleen.

Vader werkte op het land. Moeder was naar de stad om eieren te verkopen. En 't jongetje moest bonen uitzoeken: *witte* bonen en *bruine* bonen. Die lagen allemaal door elkaar. En 't jongetje moest heel stil zitten; want... zijn éne been was stijf.

Ja, er was iets gebeurd; iets ergs.

In de donkere kast stonden twee kleine tonnetjes. Eén met *witte* bonen; — en één met *bruine* bonen.

En gistermiddag...!

Toen wilde dat jongetje dropwater maken; — toen wilde hij een leeg flesje pakken uit de kast; maar dat flesje stond zo hoog; — toen ging hij op de twee tonnetjes staan...

Och, en toen vielen de twee tonnetjes om; — al de *witte* en de *bruine* bonen rolden op de grond; en het jongetje rolde óók op de grond. Hij schrok vrese lijk... En hij grabbelde, hij grabbelde de handen vol bonen, en deed ze weer heel gauw in de tonnetjes. Ja, maar hij kon niet goed zien, of het *witte* bonen of *bruine* bonen waren. Die kast was zo *donker*.

En toen liep hij hard weg, naar buiten. En over de sloot lag een plank. Die wiebelde een beetje: je mocht er nooit *hard* over lopen.

En het jongetje deed het toch...

O weel! Hij viel. En allebei zijn klompen ploften in het water.

Maar weet je, wat nog veel erger was?...

Aan de kant van de sloot lagen scherpe stenen.

Het jongetje viel... met zijn éne knie net op de scherpe rand van een scherpe steen.

Hij *huilde* van de pijn. En 't bloed liep in zijn kous.

Vader kwam aanlopen.

Moeder kwam aanlopen.

Ze waren boos; — allebei.

En vader zei: „Ondeugende jongen! Eigen schuld... Kijk je knie eens bloeden! Ik zal gauw de dokter roepen. Er woont een nieuwe dokter in het dorp. Dat is een heel strenge dokter... Die zal je been wel afsnijden, denk ik! En dat is nèt goed.”

O, het jongetje kreeg een kleur van bangheid. En hij begon nog harder te huilen.

Vader maakte een knipoogje tegen moeder. Moeder zag het wel. Het jongetje zag het niet. Zijn ogen waren vol tranen.

Maar moeder zei: „Laat mij maar de dokter zijn.” En ze bond een schoon lapje om de knie. En nòg een lap... en nòg een... en alwéér een. Een hele bult van lappen.

En moeder maakte een knipoogje tegen vader. Vader zag het wel. Het jongetje zag het niet. Hij keek naar zijn been en dat been was helemaal stijf van al die lappen.

Moeder zei: „Ziezo, nu moet je maar heel stil zitten gaan. En dat is nèt goed.”

En toen kon het jongetje haast niet meer lopen... Hinke pink! Hinke pink.

Dat was er gebeurd; — gister mid dag.

2. „Ga mee! Ga mee!”

Nu zat het jongetje voor het raam; — heel alleen.

En op de tafel lag een berg van bonen — bruine en witte.

En onder de tafel stonden de twee tonnetjes; één voor de bruine en één voor de witte.

En de vingers van het jongetje gingen maar: pik... een witte...! pik... een bruine! pik... pik; altijd maar pik... pik!

O, en het duurde zo lang, zo lang, zo vérselijk lang.

De zon scheen zo mooi.

En de vogeltjes zongen zo mooi.

En onder het raam was de sloot, — daar speelden de kikkers krijgertje.

Het jongetje moest maar heel *stil* zitten. En bonen pikken... En zijn ene been was stijf.

O, hij keek zo verdrietig. En hij gooide een handjevol witte bonen in het tonnetje van de

bruine. En hij zag het niet eens, zó verdrietig was hij.

Ja, maar 't was zijn eigen schuld.

En dat jongetje heette Bertus.

* * *

Aan de overkant van de sloot was het bos; — het *griend* bos. Daar groeiden de mooie, dunne takken, waar de mensen manden van maken. En aan die mooie, dunne takken zaten wel duizend gouden katjes...

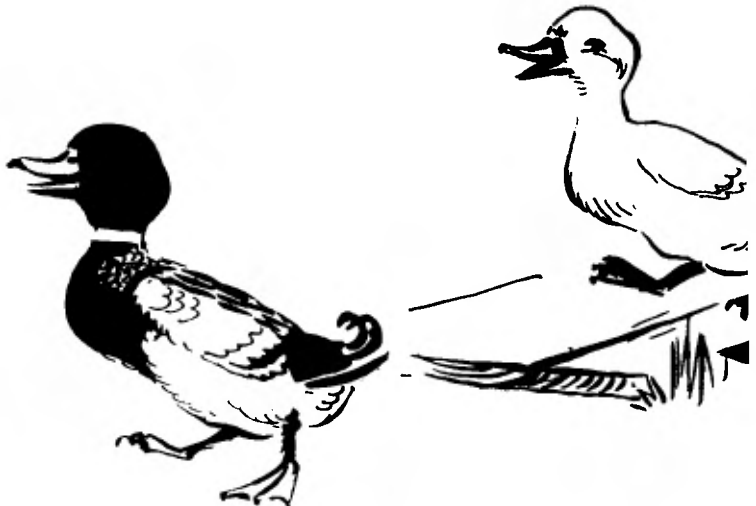
Toen kwam de *wind* door het raam.

Hij fluisterde het verdrietige jongetje wat in zijn oor. Hij vertelde van bloemen, die zo lekker roken; en van bladeren, die zo leuk ritselden. Hij vertelde alle maal mooie dingen van het bos.

En hij zei: „Kom mee, kom mee!”

Maar het jongetje schudde zijn hoofd.

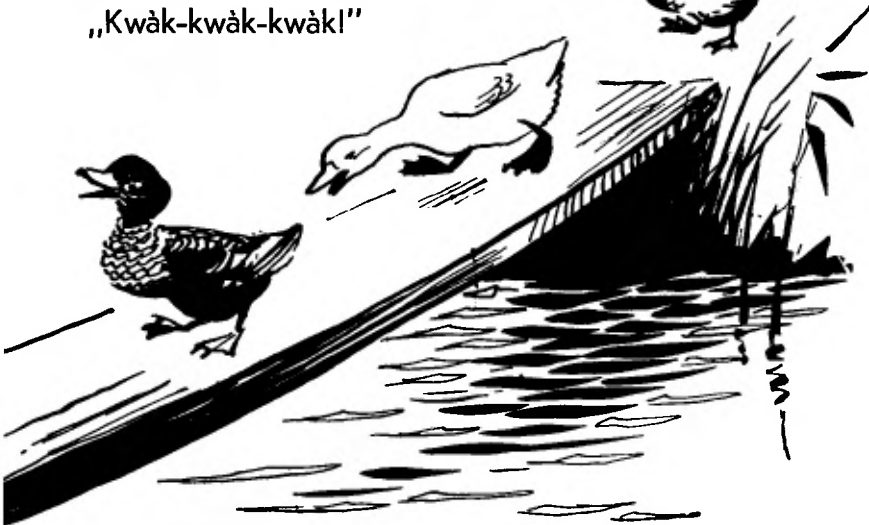
„Néé; — mijn éne been is stijf.”

En de wind woei weer weg naar het bos. En al die
gouden katjes speelden met de wind.
En het gouden stof stooft op in de lucht...
Zo móóil!

Toen kwamen de eenden.
Ze kwamen uit de schuur naast het huis. En ze
liepen op een rijtje naar de sloot. En hun korte
pootjes gingen flip-flap, flip-flap!
De grote eend had een krulletje op zijn staart. Dat
was de vader. Die liep voor-
aan.
Ze gingen allemaal over de
plank het bos in...
„Kwàk-kwàk-kwàk!”

S.M.M.
7/2

En ze riepen: „Ga meel ga ook mee over de plank
het bos in! Kwäk-kwäk-kwäk!”

Maar het jongetje schudde zijn hoofd.

„Over die plank? Nee, nee... mijn éne been is
stijf.”

En zijn zere knie prikte.

Toen kwamen twee vlinders; — twee mooie,
gele vlinders.

Ze gingen bij het raam zitten, op de venster-
bank. Ze zeiden: „Pak ons eens! pak ons eens!”
Het jongetje lachte. Hij vergat zijn bonen. Hij
vergat zijn been!

Hij greep!... Mis, hoor!

Au, en hij stootte zijn zere knie tegen de tafel-
poot... Au, dat deed pijn.

De vlinders vlogen weg. En ze riepen: „Pak ons
dan! Pak ons dan!”

Maar het jongetje schudde verdrietig zijn hoofd.
„Nee; — mijn éne been is stijf!”

En hij ging met zijn neus mid-
den in de berg bonen liggen.

En er rolden twee dikke
tranen op de berg.

3. Wie zou dat zijn?

Stil... Wat is dat?

Het jongetje tilt zijn hoofd een beetje op.

Hij kijkt, over de berg heen, naar buiten...

Dáár, ja; — daar *in het bos* was het.

Stil... Daar is het alwéér. Hoor maar!

Het jongetje schrikt.

Het is een *stem*; ja, het is een stemmetje, een fijn, zacht stemmetje, dat roept uit het bos.

Maar hoe kàn dat?... Dat kàn niet.

In het bos wonen de kikkers, en de vogels, en de muggen... En *achter* het bos is, heel vèr, het grote weiland; dáár wonen de koeien.

Stil... Daar is het alwéér!

O, het jongetje kijkt met grote, verschrikte ogen.

Dat stemmetje roept: „Bertus!... Bèrrtus!”

Maar wie... *wie* roept hem dan?

Hoor! hóór! Dat stemmetje roept: „Bertus!

Waar ben je dan? Kom hier, stouterd!... Kom dan, och, Bertus, kòm dan!”

O, het jongetje wordt zo verlegen, zo *verlegen*.

Dat stemmetje roept... *hèm*.

Maar hij weet niet, van wie dat stemmetje is. Hij

kent dat stemmetje niet. En hij ziet niemand in het dichte bos... Wie roept er dan?

„Kwäk-kwäk-kwäk!...”

O, kijk 'es, kijk 'es... daar komen de eenden terug uit het bos. En ze lopen zo hard ze maar kunnen. En de vader loopt het *hardst*; *vóór*op...

„Kwäk-kwäk-kwäk!”

Ze komen de plank over, naar huis. Ze zijn zo bang, zo *bäng!* Flip-flap, flip-flap, gaan hun bange pootjes.

„Kwäk!...”

O, kijk 'es, kijk 'es... Daar komt *nòg* een eendje uit het bos; — een *klein* eendje, een *vreemd*, wit eendje.

Hij loopt, hij *lóópt*; maar hij is nog zo *klein*; hij kan niet *méé* komen met de grote eenden.

„Kwäk!”

Hij komt bij de plank; maar hij *durft* er niet over...

Hij *fladdert* met zijn vlerkjes, maar hij *durft* *tòch* niet... En hij loopt bang heen en weer. En hij zet zijn *éne* pootje op de plank, en hij *trekt* het *tòch* weer terug.

„Kwäk-kwäk...!”

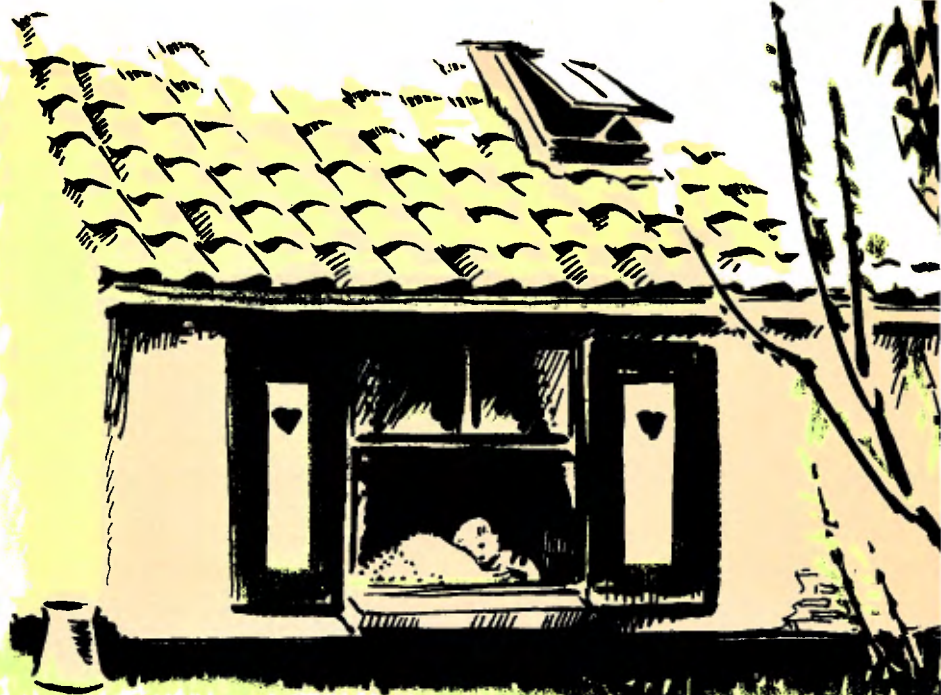
En dan...

O, dan *zwaaien* de gouden katjes *opeens* wild

heen en weer... Er komt een voetje uit het bos; een *klein* voetje met een mooi, bruin schoentje aan... En er komen ook twee handjes tussen de gouden katjes door.

Een *meisjel*... Er komt een *meisje* uit het bos. Een heel mooi meisje, met een witte jurk aan. En de zon schijnt op haar haar, en dat haar is net van goud. En ze heeft een mandje aan haar arm; een mandje met een deksel er op, en een strik eraan van rode zij... Och, maar haar neusje is groen, en haar kous is gescheurd, en ze kijkt, —

ze kijkt zo erg verdrietig.
Het jongetje ziet het meisje.
En het meisje ziet het jongetje.
Maar ze kennen elkaar niet. Ze hebben
elkaar nog nooit gezien.
En het jongetje krijgt een kleur. Hij is een ver-
legen jongetje.
Hij buigt zijn hoofd een beetje weg achter de berg
van bonen. Maar met zijn éne oog kijkt hij nog...
Wat een raar meisje is dat! Wat een mooi meisje
is dat!

4. Het moet ; ja, het moet !

„Bertus! ... Bertus!”

Het jongetje duikt nog dieper weg.

„Bertus! Kom hier, hoor! ...
Kom dadelijk hier!”

Het fijne, zachte stemmetje
is boos.

En 't jongetje komt een
beetje achter de berg uit, en
hij zegt: „Nee, nee, ik kan
niet, ... mijn éne been is
stijf!”

Maar dan kijkt het meisje
hem aan met grote ogen.

„Nee, jongen, ik roep jou
niet.”

„Ja, ... jawèl ... ik heet Ber-
tus.”

„Nee, rare jongen. Ik moet
jou niet hebben. Ik moet mijn
mooie, witte eendje heb-
ben.”

Dan moet het jongetje tòch een beetje *lachen*.
Hij zegt: „Een eend heet niet Bertus.”

Maar het meisje zegt: „Wel waar! Hij heet tòch Bertus. Mijn pa heeft het zèlf gezegd!” ... En ze loopt heel hard naar haar kleine, witte Bertus toe, om hem te vangen.

Maar de kleine Bertus *laat* zich niet vangen. Hij loopt, en vliegt, en fladdert... Hij wil de sloot in.
„Nee, neel...” roept het meisje.

En de grote Bertus voor het raam ziet het ook. Hij wil het meisje helpen. En hij roept ook: „Nee, neel... kssss! kssss!” En hij smijt de kleine Bertus een handje vol bonen op de kop.

Het eendje schrikt, en loopt weer terug...

Het meisje pakt, pakt!... Mis!

Het vlugge beestje snapt nèt nog weg.

Het meisje is zo boos; — en óók zo verdrietig...

Ze moet, ze zal haar eendje hebben, hoor!

En ze roept naar het jongetje: „Help me dan! Kom dan! Ik kan het niet alleen. Kom dan hier!”

„Ik?...”

„Ja, jij!... Kom dan, gauw dan! Het móet.”

„Mijn éne been is...”

„Kom dan!... Dan vind ik je heel lief!... Het móet!”

„Maar mijn éne been...”

„Help me dan!... Help me nou!... Ja?”

Het meisje heeft *tranen* in haar ogen.

Dan kàn het jongetje niet bin nen blijven.

Toen de *wind* riep: „Kom meel” — dééd hij het niet.

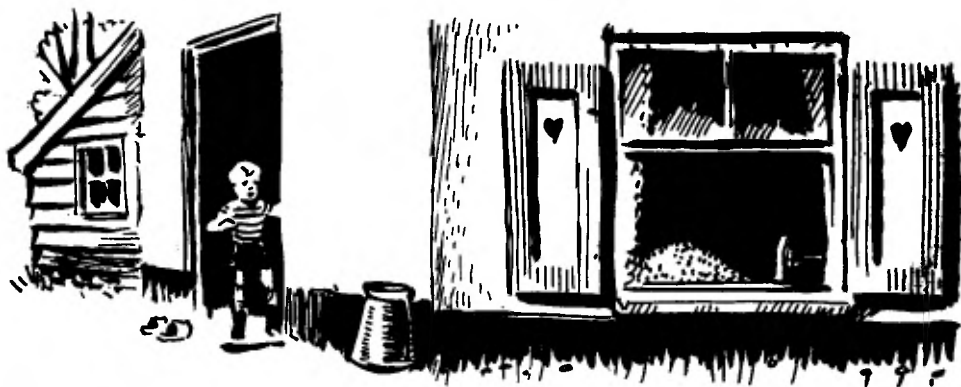
Toen de *eenden* riepen: „Ga mee naar het bos!” — dééd hij het niet.

Toen de *vlin ders* riepen: „Pak ons! pak ons!” — dééd hij het niet.

Maar nu het *meisje* roept: „Kom dan! help me dan!” — doet hij het wel.

Hij stommelt van zijn stoel; hij stoot tegen de tafel...: de berg beeft en schudt, en er rollen allemaal bonen op de grond, bruine en witte.

Hij ziet het niet, en hoort het niet.

Hinke pink! Hinke pink... daar gáát hij...
O, dat stijve been, dat nare, stijve been! Hij kan
haast niet lopen... Hinke pink! hinke pink!
Hij komt bij de plank...
En 't meisje roept: „Kom dan, gauw dan!...”
En ze wenkt met haar handjes en met haar hoofd.
En haar mooie haar is net van goud.
Maar die plank!
Hinke pink... O, maar die plank wie belt...
Hij krijgt een kleur van bangheid... O, als hij
eens in de sloot viel met zijn stijve been.
Het meisje ziet het. En ze krijgt medelijden met
hem... Wat heeft die jongen een raar been! Een
been met een bult...
En ze zegt: „Ik zal je wel helpen, hoor! Kom maar!”
Ze steekt haar handje uit. Hij grijpt het...
Ja?... ja?... Hinke pink!... Ja, ja, het gáát!
Hinke pink! hinke pink!

Zó komt hij aan de overkant.

Och, en dan snapt het mooie, witte eendje net het bos weer in.

5. Hin ke, – hin ke, – hin ke pink!

„Kwàk!... Je krijgt me tòch niet... kwàk — kwàk!”

De kleine Bertus kroop tussen de buigende takken door; hij fladderde over de natte greppeltjes heen; hij verstopte zich achter een holle knotwilg...

Maar die twee — de jongen en het meisje — kwamen hem achterna.

Het meisje zei: „We zullen hem tòch wel pakken, hoor!”

Het jongetje zei: „Ja, hoor, we zullen hem tòch wel pakken, hoor!”

De kleine Bertus was héél vlug.

Maar de grote Bertus werd ook vlug: hinkepink!... Hij werd hoe lānger hoe vlugger: hinke, hinke, hinkepink!

Maar het meisje was het *slimst*.

„Ssst! Ssst!”

De grote Bertus nam grote stappen; hij riep en schreeuwde...

Maar het meisje zei opeens: „Ssst! Ssst!”

Ze ging op haar hurken zitten. Ze trok de grote Bertus aan zijn broek... ze trok hem aan de dikke bult van zijn been. De lap ging los; maar ze zag het niet.

„Ssst! Ssst!...”

O, die domme, kleine Bertus. Hij kroop in de holle boom. Hij dacht: „Dan zien ze me niet...” En hij duwde zijn kopje weg in een donkere hoek... Maar de grote Bertus zag hem wèl. Hij liep op zijn tenen: hin... ke...pink! Er hing een lap aan zijn éne been: hin...ke...pink! En het meisje sloop achter hem aan. Ze duwde haar vingertje tegen haar mond: „Ssst! Ssst!...” Haar ogen schitterden van blijheid al.

Opeens...!

Opeens greep Bertus de mand van het meisje... Hij nam een sprong, hij liet zich zó maar op zijn buik vallen. En hij duwde de mand voor het gat van de boom...

„Bom!... ik hèb je!”

„Houd 'em! houd 'em!” riep het meisje. En ze dansste van blijheid. En ze trapte met haar éne mooie schoentje zó maar in een greppel vol modder... Maar ze keek niet naar haar modderschoen. Ze viel óók op haar buik bij de boom, en

ze duwde ook tegen de mand... „Houd 'em! houd 'em, hoor!”

Toen was het kleine eendje gevangen.

„Kwàk-kwàk!... Laat me los! Laat me los!”

't Gaf niets... Er kwamen allemaal handen in het hol, en die pakten hem bij zijn kopje, en bij zijn pootjes, en bij zijn vlerken.

En al die handen trokken hem naar buiten en hielden hem vast.

„Kwàk-kwàk!”... 't Gaf niets.

Kleine Bertus was gevangen.

„Laten wij hem in de mand doen,” zei het meisje. Haar ogen schitterden.

„Da's goed!” zei grote Bertus... „Doe de mand dan open. Ik zal die eend wel vasthouden.”

„Ja, maar laat hem niet los, hoor!”

De mand ging open. Er lagen nog een páár stukjes brood in. Al de andere stukjes waren er al lang uitgedanst. Zó wild had het meisje gelopen... Het meisje zei: „Er moet een zacht bedje in de mand”... Maar ze had geen bedje. Ze deed haar zakdoekje erin; maar dat was veel te klein... Toen zag ze wat, — o ja, toen zag ze wat.

Grote Bertus had zo'n lange lap aan zijn been. Ze trøk, ze trøk... Ze trok de jongen haast omvèr.

„Måg dat?" vroeg ze. — „Måg dat?"

„Mag best!" zei hij.

„Krrrak!" zei de lap. Er scheurde een groot stuk af.

Dat was het bedje.

„Gauw, gauw!... Pas op, hoor! Laat hem niet los!"...

Het eendje werd in de mand gestopt. Het deksel werd dichtgeduwd...

Och, toen was kleine Bertus hele máál gevangen.

6. Eieren of spek?

Ze zaten samen in het bos. Daar was een kuiltje met water. Ze maakten samen het vuile modderschoentje weer mooi...

Het meisje zat op haar twee knieën.

Het jongetje zat op zijn éne knie; zijn andere been was stijf.

En de mand stond eenzaam tussen de gouden katjes. .

Het meisje zei: „Mijn eendje heet net als jij”...

Het jongetje zei: „Eenden hebben niet eens een naam.”

„Wèl waar!”

„Niet waar!”

„Wèl waar! Ik heb mijn eendje van mijn pa gekregen. Mijn pa zei het zèlf. En mijn pa weet alles. Mijn pa is dokter.”

Dokter?... Het jongetje schrok. Hij kreeg een kleur. Hij liet van schrik het schoentje in het water vallen. En zijn zere knie prikte. Hij vroeg zachtjes: „Snijdt jouw vader wel eens een been af?”

„Dat weet ik niet; maar mijn eendje heet tòch Bertus... En mijn moe is naar de grote stad.

Naar mijn oma. Die is ziek. En ik moest *alleen* brood brengen aan Bertus, helemaal achter in onze tuin. Daar is een vijvertje... O zeg, en toen wàs Bertus er niet. Hij was door de heg gekropen, en hij liep heel ver in het weiland... O zeg, en toen ben *ik* óók door de heg gekropen. En ik liep zo hard, zo hãrd... En toen viel ik met mijn neus heel diep in het gras... Dat deed pijn."

„Jouw neus is groen."

„Groen?... Van het gras?"...

En 't meisje veegde haar neusje af met haar mooie zakdoek.

„Is mijn neus al schoon?"

„Nee."

„Doe jij het dan eens."

En Bertus zei: „Ik zal de zakdoek een beetje nat maken in het water, hè? Dan gaat het goed."

En hij wreef, hij wrééf...

Het meisje zei: „Au, schei uit! Is mijn neus nòg groen?”

En Bertus zei: „Neel... wel een beetje zwart...”

„Och, domme jongen! Geef maar hier...”

Tussen de gouden katjes stond eenzaam de mand.

„Krik!” zei de mand.

Er kwam een klein, geel *snaveltje* uit...

Maar die twee, ... ze zagen het niet.

„O zeg, en toen zag mijn eendje allemaal grote eenden in het weiland...”

„Die waren van òns...”

„Ja, zeg, en toen ging hij met ze mee het bos in...

Waarom heb jij zo'n raar *been*?”

„Mijn been is ziek; ik ben van de plank gevallen.”

„Mijn pa kan het best beter maken...”

„Nee, nee, neel... Dat hoeft he le maal niet, hoor!”

„Weet jij, hoe ik heet?”

„Nee.”

„Ik heet Elly...”

„Wat een rare naam is dat!”
„Een rare naam?... 't Is juist een
mooie naam. Ik vind Bertus een lelijke
naam.”
„En jouw eendje heet óók Bertus...”

„Krikl!” zei de mand.
Er kwam óók een klein, wit kopje uit.
Maar die twee,... ze zagen het niet.

„Vraag jij ook een eendje aan je pa...!”
„Mijn pa heet niet eens „pa”. Mijn vader heet
„va der”.”

„Krijg je wel een eendje?...”
„Misschien wel... En dan ga ik de eieren ver-
kopen, net als mijn moeder.”
„O ja, dat doe ik ook. Als mijn eendje eieren
legt, ga ik die eieren óók verko-
pen...”

„Da's goed!” zei Bertus. „Dan gaan wij
samen naar de stad, hè? Net als mijn
moeder.”
En Elly zei: „O ja, ja!... O zeg, ik wéét
wat, ik wéét wat. Ik weet iets heel
moois!”... En Elly danste op haar éne

schoentje om het water kuil tje heen. Zo'n pret had ze.

„Krik!” zei de mand.

Er kwam ook een wit lijfje uit, en ook een paar pootjes... Flip-flap! Flip-flap!

En het deksel viel weer dicht... „Krik!”

Maar die twee,... ze zagen het niet.

„O zeg, ja... en dan gaan wij samen trouwen, hè? En dan worden we boer en boerin.”

„Da's goed!” zei Bertus.

„En dan gaan we in een groot boerenhuis wonen. En dan doen we àl de eieren bij elkaar. En dan...”

„Da's goed!” zei Bertus.

„En dan gaan we heerlijke pannenkoeken bakken met al die eieren. Dàt is lekker.”

„Nee!” zei Bertus, — „dat móet niet. Pannenkoeken met eieren, dat móet niet... Met spek!”

„Niet waar! Met eieren!”

„Wel waar!... Met spek!”

„Niet waar! Mijn moe bakt altijd pannenkoeken met eieren; heel dunne. En dat móet!”

„Nee,... mijn moeder bakt altijd pannenkoeken met spek; heel dikke... Dàt moet.”

„Nee, — dat doe ik niet!”

„Wel waar, dat móet!”

„Nee; — en dan trouw ik niet met jou!”

En Elly begon boos haar natte schoentje aan te trekken.

En Bertus zei: „Nou, dan trouw ik ook niet met jou!”

En Elly zei: „Ik ben boos op jou!”... Ze stak haar zwarte neusje boos in de lucht. Ze haalde haar mand; — maar ze keek niet in de mand... Ze liep boos weg.

Bertus bleef alleen.

Hij zei: „’t Moet tòch met spekl!”

Maar ’t meisje ging tussen de gouden katjes door... wèg, hélemaal wèg.

Bertus dacht: „Nou, dan ga ik ook naar huis... O ja, ik moet bonen pikken;... o jal!”

Hij ging gauw weg... Hinkepinkl hinkepinkl
En er sleepte een lange lap achter aan zijn been.

7. „Hij durft zo goed!“

„Bertus! Bertus! ... O, help, help!“

Het jongetje schrok. Hij keek om...

Ja, hoor, 't was Elly ... Ze kwam weer terug tussen de gouden katjes door wringen, en ze riep:

„O, ik durf niet!“ ... en ze keek het jongetje aan met grote, bange ogen.

„Wat dan?“ vroeg Bertus. Hij werd ook al een beetje bang.

„O, een koel ... Een vreselijke koel ... Er staat een koe in het weiland, vlakbij ... En ik durf niet voorbij ... Hij kijkt zo.“

En dat jongetje met zijn stijve been is toch wel een *dapper* jongetje.

Hij zegt: „Kom maar! ... Je moet niet bang zijn.“

En ze gaan samen weer tussen de katjes door.

En ze komen bij het weiland ...

O ja, daar staat-ie: een grote, dikke koe, met kromme horens. En hij kijkt zo; kijk hem kijken ...

Maar dat jongetje is toch een *dapper* jongetje.

Hij zegt zachtjes: „Kòm maar, Elly; kòm maar!“

Hij stapt vooruit: Hinkepink! hinkepink ...

Elly sluipt mee. Ze beeft van bangheid. Ze moe-

ten vlak langs die koe... O, kijk hem kijken!
Elly wil Bertus vasthouden aan zijn kiel... Maar
ze grijpt mis. Hij loopt ook zo hard. Hij durft zo...
Ze wil hem tòch vasthouden. Ze pakt de lap van zijn
been... En ze kruipt helemaal wèg achter hem.
O, ol... Ze komen vlakbij...

En Bertus schreeuwt opeens: „Kssss! Kssss!“...
En hij zwaait heel wild met zijn armen. En hij springt
rond op zijn ene been... „Kssss! Kssss!“

De grote, dikke koe schrikt van die rare, wilde
jongen. De koe maakt een scheve sprong van de
schrik... De grond dreunt ervan... En hij holt
op een drafje weg, zijn staart is de boogte.

„Kòm maar gauw! Kom maar,” zegt Bertus.
Hij loopt hard voor uit: Hinke, — hinke, — hinke-
pink! Hinke, — hinke, — hinkepink!
Elly holt mee; en ze houdt hem trouw vast aan
de lap van zijn been. En de mand met de rode
strik slingert aan haar arm... En daarginds is de
heg al; de heg van de grote tuin, waar Elly woont.

Ja, — maar...

Ja, maar óver die heg...

Daar *kijkt* ie mand.

Iemand met een *bril* op... En hij steekt zijn
vuist in de hoogte. En hij roept boos: „Elly, Elly!...
ondeugende meid, zul je wel eens gauw hier
komen!... Waar ben je toch geweest?”

En Elly roept: „Ja, pa!... O, pa, ik heb Bertus
tòch gevangen... In de mand!... En *hij* heet
ook Bertus, pa. En hij *dúrft* zo goed!... Kom maar,
Bertus, ga maar mee!”

Ze holt voor uit, ze trekt Bertus mee, aan de lange
lap van zijn been.

Maar Bertus krijgt een kleur; een *vréselijke* kleur!
Meegaan?... En dat is de *dokter*, de *strenge*
dokter. En die dokter *kijkt* zo boos door zijn bril,
en hij roept zo boos... O nee, nee...!

Bertus zijn been *rilt* ervan. Hij rukt zich los. Hij gaat er van door, zo vlug hij kan: Hinke, — hinke, — hinke pink!... En de lap sleept achter hem aan... Hinke, — hinke, — hinke pink!

Elly komt *alleen* bij haar vader. Hij tilt haar over de heg. En hij zegt boos: „Stout kind, je mag niet wegløpen... En je neus is zwart; en je kous is gescheurd; en je schoen is nat...”

„O, pa, ik h b 'em! ik h b 'em!... Moet u eens kijken! Maar voorzichtig, hoor pa!”

Ze valt op haar knietjes naast de mand.

Ze doet, heel langzaam, de mand open.

Och! er ligt een vuile, witte lap in... en anders niets.

8. Rijk en arm

Arme Bertus!... Arme, grote Bertus! Jij gaat naar huis. Maar vader is heel boos op je. Hij zegt: „Je bent een ongehoorzame jongen. Je mocht niet over de plank met je stijve been. Je deed het tòch... Je had *mij* moeten roepen. Ik was op het land. Ik kon het eendje veel beter pakken dan jij... En voor je straf: vroeg naar bed!”

En moeder is ook heel boos op je. Ze komt thuis van de markt. Ze zegt: „Je bent een ondeugende jongen. Je moest bonen uitzoeken. En je deed het niet. Vooruit, hoor! Aan je werk! Al de witte in het éne tonnetje; — al de bruine in het andere tonnetje... En voor je *straf*: vroeg naar bed!”

Arme Bertus! . . Arme, grote Bertus!

Ja, je moet vroeg naar bed. Dat is je eigen schuld...

Maar — moeder gaat tòch met je mee. En je gaat op je knietjes zitten aan haar schoot. En je zegt, heel eerbiedig, je avondgebedje op. Moeder luistert. De Heer in de hemel luistert ook. Dat weet je wel... Moeder neemt je in haar armen.

Moeder kust je. Moeder houdt tòch veel van je,
hoor. Vader ook.

En in je bedje lig je warm en welbewaard.

Arme Bertus?... Je bent tòch een *rijke* Bertus.

* * *

Slim me Bertus! Slim me, *kleine* Bertus!

Jij bent stilletjes uit de mand gewipt. Niemand
heeft het gezien. *Jij* bent vrij. *Jij* bent lekker vrij.

En je kunt doen, wat je wilt. Je gaat mooie plekjes
zoeken. Je gaat lekkere hapjes zoeken.

Och, maar je vindt *niets*.

En je bent zo alleen.

En niemand zorgt voor je.

En het wordt avond.

En het wordt donker.

Waar moet je nu heen? Wie zal op je passen?

Wie zal je een warm nestje geven in de donkere
nacht?

Wie zal helpen als er boze beesten komen?

Grote ratten, of honden, of een vos... O, als
ze je *pakken*...!

Slim me, *kleine* Bertus?...

Je bent tòch een *arme*
Bertus.

9. Plons! Plons!

Het was avond. En de maan scheen in de sloot. Grote Bertus liep te zoeken. Hij was zijn éne been kwijt. O, de tranen rolden langs zijn wangen. En toen... o, toen kwam die grote, dikke koe er aan; — heel hard, zijn staart in de hoogte. Bertus werd zo bang, zo bang! Hij hinkte, hinkte op zijn ene been, zo hard hij kon... O, en toen kwam hij bij de plank. Hij wou schreeuwen van bangheid; maar hij kòn niet schreeuwen...

Hij hinkte, hinkte...

Plons!... Hij plofte neer in het water. Plons! plons!
En toen... toen werd Bertus wakker!

O, gelukkig!

Hij pakte dadelijk zijn benen... O, gelukkig! Hij had er nog twee.

Plons! plons!

Still! Wat is dat?... Het zolderraampje staat open... Hoor, buiten in de sloot: plons! plons!

Wat is dat?... De eenden slapen al lang in de schuur.

Bertus klimt zijn bed uit. Hij kijkt uit het raampje...

O!... Er zwemt een klein, wit eendje in de sloot.
En de maan schijnt op zijn veren. Zijn kleine lijfje
is als sneeuw zo wit.

Dat is... ja, dat is Bertus. Maar dat kan niet.
En 't is tòch Bertus; — vást.

O, zou hij alwéér weggesnapt zijn?

O, als er ratten komen in de nacht... of honden!
„Vader! Vader! Moeder!...”

Vader en moeder slapen nog niet.

Ze zitten bēneden in de kamer.

Ze schrikken.

„Vader! Moeder!... Bertus zwemt in de sloot.”

Moeder komt naar boven. Ze zegt: „Och, domme
jongen, je zwemt niet in de sloot. Je zwemt in je
bed. Je droomt...”

„Nee, moeder; nee, moeder; de àndere Bertus;
het kleine eendje van Elly... O, moeder, vader...
pak hem! pak hem!”

Vader gaat naar buiten.

Moeder en Bertus kijken uit het zolderraam.

O ja, ja... vader pakt hem al. Kleine Bertus is
zo moe. Kleine Bertus is zo bang.

Vader komt weer binnen. Hij draagt het bange
beestje in zijn pet.

En vader komt naar boven. Grote Bertus mag kleine Bertus even zien. Vader zegt: „Moeder, ... breng jij grote Bertus maar naar bed. Dan zal ik kleine Bertus wel naar bed brengen.” En daar gaan ze: Grote Bertus onder de wol. Kleine Bertus naar de schuur, bij de andere eenden.

Toen hadden ze allebei een veilig plekje in de nacht.

Welterusten!

10. Klei ne Bertus is ver drie tig

De volgende morgen.

Bertus gaat uit... Niet over de plank. Niet door het bos. Hij loopt heel netjes langs de weg.

De zon schijnt, maar Bertus heeft toch zijn mooie ijsmuts opgezet. Die staat een beetje scheef. En moeder heeft zijn klompjes mooi wit geschuurd. Hij draagt een klein mandje onder zijn arm. Hij drukt het stijf tegen zich aan. Er zit een dik touw omheen.

Hij neemt grote stappen; hij denkt: „Wat zal Elly blij zijn!... Ik vind „Elly” toch wel een beetje een mooie naam.”

Moeder heeft geen schone lappen meer om de zere knie gedaan. Gelukkig!

Daarginds is het huis van de dokter al; met de grote, mooie deur.

Bertus gaat langzaam lopen.

Náást de mooie deur is een raam. En dat raam staat wijd open... Zou de dokter thuis zijn?

Bertus gaat nòg langzamer lopen.

Maar naast het huis is de grote tuin, met het ijzeren hek. O, Bertus wéét wat; ja, hij wéét wat.

Hij duwt zijn hoofd een eindje door het hek heen.
Hij kijkt, — en kijkt . . . maar hij ziet Elly niet in de tuin.
Hij zal maar eens roepen.

„Elly! . . . Elly! . . . Ik heb 'em weer! . . . Ik heb 'em
weer!”

Hij roept zachtjes. Elly komt niet.

Hij zal harder roepen:

„Elly! . . . kom 'es! . . . E-è-èl-ly!”

O wee!

Daar komt opeens een hoofd uit het raam. Een
stem zegt: „Wat doe jij daar? . . . Wie ben jij?”

O, vreselijk! . . . Dat is de dok-ter, de strenge
dokter.

Bertus trekt heel gauw zijn hoofd te rug. Zijn ijsmuts
blijft hangen aan een ijzeren krul van het hek.

Bertus krijgt een kleur als vuur En hij houdt heel
gauw zijn hand voor zijn knie . . .

Maar de dokter zegt: „Wat kom jij doen? . . . Kom
eens hier!”

Bertus beeft . . . Hij komt een beetje dichterbij.

Dat moet wel . . . Die dokter is zo'n strenge dokter.

O, en dan . . . ?

Dan zegt die dokter: „Doet je knie pijn? Laat me
eens zien!”

„Nee, nee ... !”

Bertus is zo bang. Hij begint te huilen.

„Wat een rare jongen ben jij. Waarom ben je zo bang? Waarom huil je?”

En Bertus snikt: „Dat... dat u... dat u... mijn been afsnijdt!”

„Wàt zeg je? ... Je been afsnijden?” En de dokter moet zo lachen, zo lachen...

„Och, och, wat ben jij een domme jongen!”

En dan komt er opeens nòg wat uit het raam.

Een klein hoofdje met heel mooi haar. De zon schijnt. En dat haar is net van goud... 't is Elly. Ze staat op een stoel.

„O, Bertus, ... Bertus is weer weg.”

Bertus kijkt door zijn tranen heen.

„Nee, nee, niet waar!”

„Wèl waar, jongen.”

„Niet waar! ... Ik heb 'em!”

„Jij? ... Heb jij hem? Waar dån?”

„Hier, ... hier, in de mand.”

Bertus doet haastig het touw van de mand. Hij tilt het deksel een beetje op; een heel klein beetje maar... Er komt een klein, geel snaveltje naar buiten.

„O, pa, pa!... daar is-t-ie! daar is-t-ie...! O, pa!” En Elly vliegt de dokter om de hals, en zoent hem; — zó blij is ze.

De dokter lacht. Hij zegt: „Ja, ja, maar ik heb Bertus niet gevangen... Ga maar gauw naar het hek van de tuin. En brengen jullie samen de kleine vluchteling maar in het vijvertje.”

Daar gaan ze samen door de grote tuin. En samen dragen ze de mand. En de dokter gaat ook mee... Hij draagt een bordje met stukjes brood.

Plons!... Daar zwemt de kleine Bertus alweer in zijn eigen huis. Er staat een ring van ijzer gaas omheen. En de dokter kijkt, of er ook een bocht in is, bij de grond... „Nee hoor!... Bertus kan niet weg snappen meer.”

Elly strooit stukjes brood op het water. Maar Bertus zwemt verdrietig weg.

De dokter zegt: „Bertus is zo alleen. Dat vindt hij niet prettig. Hij denkt zeker aan zijn vrienden... Ik zal nòg een eendje kopen...”

„O, ja, ja!... O, pa, ja, ja!... Nòg een eendje!”
Elly danst van pret. En ze zegt: „O, pa, en ik weet wat. Dat àndere eendje moet „Elly” heten”...

En ze grijpt de grote Bertus vast en ze trekt hem mee, en ze babbelt: ...„O, zeg, en dan gaan wij tòch trouwen, hè... En dan zijn Bertus en Elly onze kindertjes... Zullen we dat doen?”

„Da's goed!” zegt Bertus.

„En dan gaan we pannekoeken bakken, maar — met ei eren, hoor. Anders doe ik het niet...”
Bertus kijkt een beetje verlegen. Hij durft niet goed „nee” te zeggen.

En Elly zegt: „Hoor 'es, en als jij jarig bent, eten we pannekoeken met spek... Is dat goed?”

„Nou, da's goed!” zegt Bertus.

De dokter bijt op zijn lip.

Hij moet zo lachen; maar hij wil niet lachen. Hij zegt: „Ik weet ook wat... Kom maar mee, allebei!”

11. „Toet-toet!”

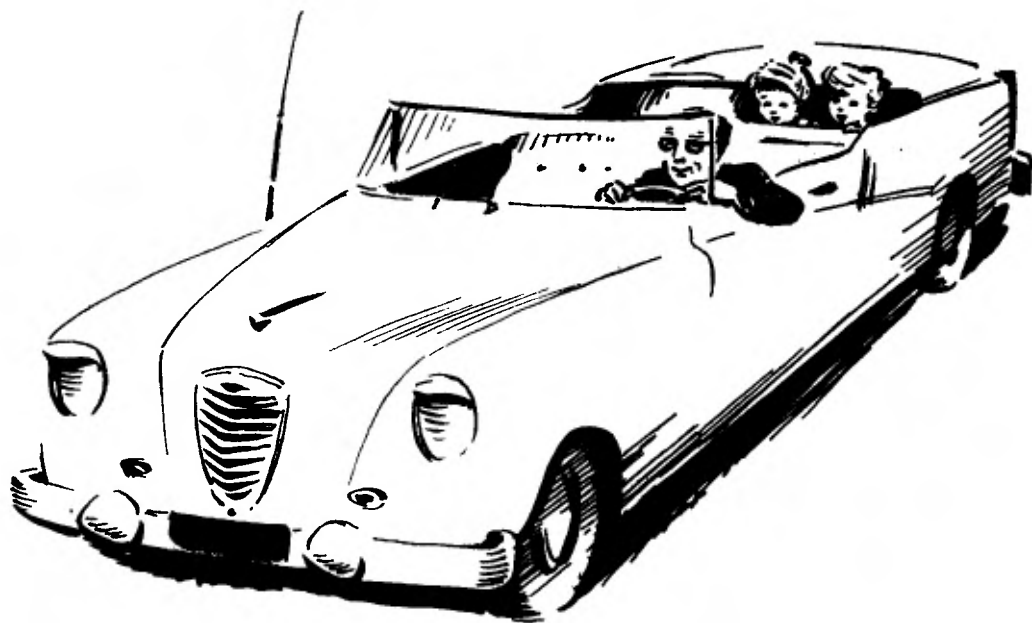
Daar staat de mooie auto van de dokter.
En de dokter zegt: „Stap in!... Eerst de *bruid*,
en dan de *bruidegom*.”

Dan gaat hij zelf achter het stuur zitten.

„Toet-toet!”

Dokter moet naar zieke mensen. Ely en Bertus
mogen meerijsen. En straks zal dokter Bertus
weer thuis brengen.

O, 't gaat prachtig... Ely zegt: „Wij waren een
heer en een dame; ...en we moeten ècht def-
tig doen. Ja?”

Ze steekt haar neus je trots in de lucht.

Bertus denkt: „Defstig doen? Hoe moet dat?“...

Hij kijkt naar Elly, en dan steekt hij zijn neus ook in de hoogte... Maar dat lijkt he le máál niet defstig. En zijn muts staat zo scheef.

Elly lacht hem uit.

De auto rijdt over een bruggetje. En dat hobbelt zo... De bruid en de bruidegom rollen samen in een hoek.

„Toet-toet!... Toet-toet!“

* * *

Dat was een mooie tocht.

Maar eindelijk kwam de auto bij het kleine huisje, waar Bertus woonde.

Moeder stond buiten aan de wastobbe.

Vader pootte aardappelen in het tuintje.

Ze zagen de mooie auto... O, Bertus zat erin.

En zijn muts stond scheef.

Moeder veegde gauw haar natte handen af aan haar schort.

Vader veegde gauw zijn vuile handen af aan zijn broek.

Ze liepen samen naar het hekje.

De dokter tilde Bertus de auto uit. Hij zei:

„Dat is een flinke jongen, hoor!... Hij mag morgen bij Elly komen spelen.”

„Ik ga nu Elly's moeder halen uit de stad. Maar morgen mag hij komen. Is dat goed?”

„Ja, dokter!” zei moeder.

„Zeker, dokter!” zei vader.

En Elly zei: „En dan mag ik misschien echte pannenkoekjes bakken... Pa zal het aan moe vragen.”

En de dokter vroeg: „Elly, — van wie houdt jij nou het méést? Van grote Bertus of van kleine Bertus?...”

En Elly zei dadelijk: „Van allebei even veel;... ja, maar van grote Bertus wel een heel klein beetje méér.”

De dokter lachte.

„Dat dacht ik all Ja, ja, dat dacht ik all... En nu:
voor uit! We gaan moe halen.”

* * *

„Toet-toet!... Toet-toet!”

Daar gaat de auto weer.

Elly zit op haar knietjes achterin. Ze kijkt over
de kap. En ze roept: „Dag!... Dááág!”

„Toet-toet!... Toet-toet!”

En Bertus staat midden op de weg. En hij roept
en hij zwaait met zijn muts en zijn mand.

„Dag!... Dááág!”

De auto rijdt weg om de hoek.

Jammer is dat.

Maar 't is tòch niet erg...

„Mòrgen, o, morgen!... En ik vind Elly tòch
lief... En ik lust best pannekoecken met eieren;
— bèst!...”

Van W. G. VAN DE HULST verschenen bij dezelfde uitgever:

Jaap Holm en z'n vrienden	23e druk
Ouwe Bram	20e druk
Willem Wijcherts	18e druk
Zo'n vreemde jongen	11e druk
Peerke en z'n kameraden	17e druk
Gerdientje	16e druk
Om twee schitteroogjes	12e druk
Wout de scheepsjongen	9e druk
Van een klein meisje en een grote klok	15e druk
Er op of er onder	11e druk
Het gat in de heg	13e druk
Een held	10e druk
Ergens in de wijde wereld	8e druk
Hans in 't bos	9e druk
Rozemarijntje	20e druk
Rozemarijntje naar school	21e druk
Rozemarijntje en Rooie Pier	15e druk
Rozemarijntje en de oude juffrouw	9e druk
Rozemarijntje en de zwarte jongen	12e druk
Het karretje	6e druk
Jantje van de Scholtenhoeve	8e druk
Thijs en Thor	9e druk
Gedroogde appetjtes	5e druk
Van de Hulst-prenten	

VOOR ONZE KLEINEN

Fik	20e druk
Van Bob en Bep en Brammetje	18e druk
Allemaal katjes	17e druk
Van de boze koster	19e druk
Het huisje in de sneeuw	19e druk
Van drie domme zusjes	15e druk
Bruun de beer	18e druk
Zo'n griezelig beest	11e druk
Het wegje in het koren	17e druk
Grote Bertus en kleine Bram	13e druk
De wilde jager	14e druk
Anneke en de sik	14e druk
Het plekje dat niemand wist	14e druk
Kareltje	13e druk
Het kerstfeest van twee domme kindertjes	11e druk
Het zwarte poesje	11e druk
Het klompje dat op 't water dreef	10e druk
Annelies	9e druk
Voetstapjes in de sneeuw	8e druk
De bengels in het bos	8e druk
Kleine zwerver	7e druk
	6e druk

VOOR OUDEREN

Stille dingen	5e druk
Om het kind	3e druk
Zeven kerstvertellingen	4e druk
Het vertellen	6e druk